

BREVE RELATORIO DE ACTIVIDADES DA ASOCIACIÓN CULTURAL "AS LAGOAS" BUEU ANTIGO

A xente de idade é a que contempla con maior interese a proxección de diapositivas de Bueu antigo. Durante as repetidas sesións celebradas na Casa da Cultura, sempre había avoas que pasaban todo o tempo apoiadas sobre os respaldos das butacas dianteiras. Miraban as escenas dos seus tempos mozos con tanto entusiasmo que se esquecían de sentarse comodamente. O espectáculo audiovisual tamén causa expectación a tódolos públicos. Proba dela é que o local municipal sempre quedaba abarrotado, de igual forma que os bares e terrazas onde instalabamos o proxector.

A colección de diapositivas, ademais de conter imaxes da vila desde primeiros de século ata os anos 70, inclúe tamén reproducións de noticias do periódico "La Voz de Bueu" de 1906. Daquela construíase a Casa do Concello e entre os veciños había polémica pola ausencia de balcóns deste edificio na fachada que dá á rúa Eduardo Vincenti. A algúns lles parecía mal porque así non ía en harmonía coas demais casas da zona. Tamén por aqueles días, a redacción do quincenal alarmaba ante o uso da dinamita polos barcos da sardiña.

Presentamos o traballo a unha convocatoria de axudas para temas de fotografía e a Consellería de Cultura concedeunos unha subvención. Como contrapartida, cedemos unha copia da colección para o arquivo de imaxe deste organismo da Xunta. Así pois, calquera investigador que desexe coñecer cadros da vida deste pobo mariñeiro xa ten onde dirixirse.

Sen a colaboración dos veciños sería imposible conseguir esta colección da máis dun cento de diapositivas de Bueu antigo. Agradecemos especialmente a participación de Tito Otero e das persoas que cederon as súas fotos para pasalas a diapositivas: Xosé María Estévez, Josefa Pais, Salvador e Paco Carballal, José Ramón Domínguez (Pin Cabanillas), Atilio Gaggero.

Así mesmo estamos agradecidos ó Concello de Bueu por cedernos un tomo con varios números encadernados de "La Vos de Bueu" para reproducir algunhas noticias. E lamentamos que na actualidade este documento periodístico estea en paradeiro descoñecido.

Praia de Pescadoira a primeiros de século - Foto arquivo A.C. "As Lagoas"

CINE NA RÚA

O cine na rúa foi unha das nosas primeiras actividades. Estimulounos as proxeccións que presenciámos en Cangas no Eirado do Costal. Mirar imaxes sobre unha especie de saba colgada dun balcón sentados no chan producía unhas sensacións engadidas ás das salas escuras. Pensamos que era unha boa idea para trasladar á nosa vila, onde había 8 anos que pechara o Cine Avenida, a última sala que quedaba.

Así que en 1988 fomos falar cos responsables do Centro de Benestar da vila veciña para organizar o mesmo en Bueu. Sen a colaboración desta dependencia da Concellería de Cultura de Cangas non poderíamos facer nada, polo menos cando empezamos. Compartiamos o proxector, a pantalla, os altosfalantes e as películas.

En agosto do primeiro ano pasamos "Indiana Jones", "Regreso al futuro", "Terminator" e "Granujas a todo ritmo". Colgábamos a pantalla na rúa da Travesía da Banda do Río e na fachada da Casa do Concello. Ou sexa, dispoñíamos de dous espazos a ceo aberto para repartir a actividade entre as zonas céntricas da vila.

Na Banda do Río podíanse ver as películas ó dereito e o revés. Démonos conta cando observamos que os espectadores colocaban as banquetas que traían de casa a ambos lados da tea branca suspendida por cabos que saían das ventás. Os espectadores que sentaban enfrente o proxector só notaban unha diferenza respecto ós que miraban a película ó dereito: tódolos actores eran zurdos.

A maioría dos asistentes eran rapazas e rapaces. Pais de adolescentes tamén contaban que as súas fillas se encontrasen entre os espectadores, pero, con frecuencia, non era así. Os mozos e mozas poñían como excusa que ían ó Cine na Rúa para saír de casa nas noites deses domingos de verán. Comprobamos isto cando a película proxectada era máis curta que o normal. Os proxenitores apareceron nada máis poñer "Fin" e non atoparon rastro deles. Presentáronse máis tarde, cando supoñían que debería rematar a película. Para evitar posibles broncas familiares deberíamos indicar a duración de cada sesión.

As Lagoas organizou esta actividade ata 1995. Durante os oito anos tamén programou cine ó aire libre nalgún verán o Concello. O actual Goberno leva dous veráns proxectando películas. Gracias a esta iniciativa da Concellería de Cultura, os veciños das parroquias e aldeas tamén poden gozar das imaxes da pantalla grande. Os rapaces e rapazas de Meiro, Cela e Beluso, así como os da vila, desexan que o cine ambulante os siga visitando en anos sucesivos.

Cine na rúa

Lugar: Travesía Banda do Río

Organiza: Asociación Cultural "As Lagoas"

Colabora: Zona Peatonal

1014
Cartel de Cine na Rúa de 1994

Participantes no X Maratón Fotográfico de 1998
Foto arquivo A.C. "As Lagoas"

MARATÓN FOTOGRAFICO

O maratón fotográfico é unha actividade que en 1988 producía moita curiosidade. Ata aqueles anos só coñeciamos os concursos de fotos sobre temas diversos: retratos, paisaxes, escenas da vida... Esta actividade parecíanos orixinal: nun tempo limitado media hora, por exemplo os participantes teñen que tomar varias fotos dun tema determinado que se descubre no mesmo momento.

Celebramos nas Lagoas o Maratón na mañá dun domingo de outono. Durante 10 anos tivemos que aprazar o día por causa da chuvia nalgunhas ocasións. Nese mes loce un sol moi adecuado para as fotos pero sempre existe o risco de que nos acompañe a auga.

A media de participantes anda sobre as 40 persoas, cunha ampla participación de mozos e mozas de menos de 14 anos.

Escollemos cinco ou seis temas que deben quedar captados en 24 imaxes. Os organizadores seleccionamos as máis destacadas para amplialas e expoñelas durante as festas do patrón, San Martiño. Tódolos fotógrafos teñen a satisfacción de observar polo menos unha das súas tomas ampliada na exposición. Non nos gusta dar premios nin elaborar unha lista coa clasificación. Sinxelamente, os autores máis afortunados teñen máis fotos expostas.

Gracias ós 10 maratóns posuímos, ademais da colección de 700 imaxes bonitas de Bueu, o rexistro da evolución do municipio nesta década. Nas fotos aprécianse os cambios de urbanismo, do porto, dos barcos, da xente.

As Lagoas non podería celebrar esta actividade se non fose pola colaboración entusiasta de Amando Fotos. Facilita os carretes, revela as fotos e amplía con profesionalidade as imaxes que logo colgan nas paredes da sala de exposicións.

DEFENSA DO PATRIMONIO DE BUEU

Non hai nada que identifique tan claramente a cultura dun pobo a través do paso dos séculos como é o patrimonio arquitectónico, construído a través do tempo sempre respetando o medio natural. Mentras que para algúns isto non ten valor algún, para outros forma parte da súa vida. O afán de querelo cambiar todo non é compartido polos que amosan máis sensibilidade e pensan que o legado do noso pasado ten que ser respetado e conservado.

O patrimonio arquitectónico de Bueu é moi rico e variado, polo que non se pode pasar por el con indiferencia, ten que ser coidado e mimado xa que o seu deterioro ou perda é irreparable. A Asociación Cultural As Lagoas ademais de loitar pola conservación do mesmo, pretende crear un ambiente de preocupación e sensibilizar a través de reivindicacións, feitas como opción individual ou conxuntamente con outros colectivos. Así, pouco a pouco vanse acadando froitos: a

protección das Mámoas de Castiñeiras que forman parte das raíces do noso pasado; o Museo Massó, parte esencial da nosa historia; as fachadas do frente marítimo, reflexo dun pasado que non debe ser esquecido; recuperación de muiños, cruceiros, lavadeiros e fontes, construcións populares cun papel insustituible no desenvolvemento social e económico no pasado.

Temos señas identificativas tanto do patrimonio cultural como do patrimonio natural que hai que conservar, coidar e promover porque constitúen a nosa memoria histórica.

Fachada Museo Masso - Foto arquivo A.C. "As Lagoas"

RUTA DOS MUIÑOS

Alguns de nós ignorabamos que eran eses montóns de pedras ou pequenas construcións que aparecían nos bosques ó lado dos ríos. A maioría delas atopábanse tan ocultas entre a maleza que custaba relacionalas cos muiños de auga onde os nosos avós ían moer millo. Pero xa viñan de moito atrás: hai escritos que demostran que no século XVI xa existían en Cela. Xogaban un papel de primeiro orde no desenvolvemento económico e sociocultural das parroquias.

En 1994 propoñémonos percorrer os que están á beira do río do Barranco do Inferno, na parroquia de Cela. Dias antes necesitamos abrir o camiño con fouchiñas ben afiadas porque se non o paso sería imposible. Nese ano inauguramos a 1ª Ruta dos Muíños. Durante o percorrido os participantes reciben información do funcionamento destes aparellos hidráulicos e tamén da flora que se atopa polos sendeiros.

Con estas excursións, As Lagoas pretende dous fins: dar a coñecer este patrimonio histórico esquecido e impulsar o sendeirismo. Comprobamos a boa acollida dos participantes porque durante todas as edicións esgótanse as prazas, desde a primeira ata a quinta, celebrada no verán de 1998.

Parece como se camiñar rente a estas construcións en ruínas lles devolvera a vida. Así ocorreu polo menos en tres deles. En 1997 a Concellería de Turismo aproveita unha subvención da Xunta e restaura tres muíños, un en cada parroquia: Avical, en Bon-Beluso; Tombo, en Cela; e da Presa, en Bueu. O primeiro, o máis espectacular de tódolos do municipio, ten unha canle de 16 metros por onde vai a auga que entra nun cubo cilíndrico de 8 metros de alto.

*Unha parada no muiño do "Tombo" na ruta de 1998.
Foto arquivo A.C. "As Lagoas"*

BOTE POLBEIRO

Coa construción do bote polbeiro demos a coñecer ás novas xeracións a embarcación característica de Bueu a primeiros de século. Non é unha novidade que a flota de Bueu viva agora sobre todo do polbo. En fotos antigas aprécianse a cantidade de botes polbeiros que fondeaban na praia da Banda do Río.

A Consellería de Pesca concedeunos unha subvención en 1994 para recuperar esta embarcación tradicional. No asteleiro de Manuel González (Purro), da Banda do Río, tomou forma. Antigos polbeiros do municipio lembraban anos de xuventude contando historias vividas nos seus botes mentres o miraban construír ou navegar. Algúns deles foinos de grande axuda para equipar a embarcación. Colaborou de forma especial na construción da vela o señor Francisco da Crega. Incluso dirixiu ás veleiras mentres cortaban o pano

Botamos o bote, de nome "Lagoas", o 15 de xullo de 1995, véspera do día da patroa dos mariñeiros. Foi de madriña Carmen "A Crica", a muller de máis idade das que se dedicaron á venda do polbo.

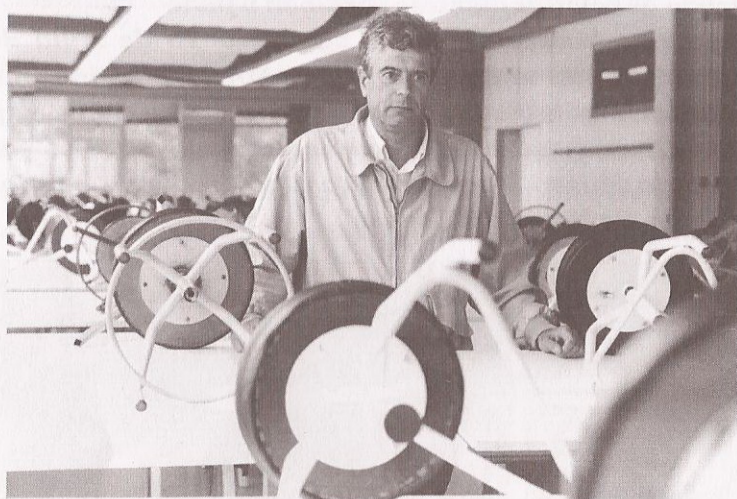
Que saibamos só existen na actualidade tres embarcacións deste tipo: o do Museo Massó, o da antiga escola de carpintería de ribeira A Aixola, de Marín e o "Lagoas".

*Construción do bote polbeiro "Lagoas" no estaleiro de Manuel González "Purro", da Banda do Río
Foto arquivo A.C. "As Lagoas"*

O Concello de Bueu participa no movemento que existe en Galicia para recuperar os barcos antigos e organiza a I Concentración de Embarcacións Tradicionais en 1996 e, o ano seguinte, a segunda. Con motivo da celebrada en 1997, os participantes navegaron ata a Illa de Ons.

A asociación Cultural As Lagoas invita ós veciños de Bueu a que formen un colectivo de Amigos do Bote Polbeiro coa finalidade de estimular a navegación a vela tradicional e a construción de novas unidades destas características.

*Para
As Lagoas*

Cesar Portela, arquitecto

Cesar Portela